

CITRONVIN, n. 5. Vin, blandadt med socker och citronsaft.

CITRYL, sitry'l, m. 3. (kem.) Ett slags olja, som kan erhållas ur citronoljans förening med saltsyregas.

CITTERSPELARE, m. 5. - **SPELERSKA**, f. 1. 1) En, som för tillfället spelar cittra. — 2) En, som utöfvar denna konst.

CITTRA, si'ttra, f. 1. Ett musikaliskt sträng-instrument, som har nästan formen af en luta, men en längre hals, och strängarne knäppas ej med fingrarna, utan anslås med en fjäderpenna. [Citra, Zittra.]

CIVIL, sivi'l, a. 2. 1) a) (om person) Som beklädd ett borgerligt embete, en borgerlig tjänst (i motsats till prester och militärpersoner). *C. embetsman. Blifva c. ifrån militär.* — b) (om embeten, tjänster, o. s. v.) Borgerlig (i motsats till presterlig och militär). *C-t embete. C. tjänst, syssla. Beträda den c-a banan. Det c-a ståndet. C-a kläder. C. arrest, se Husarrest.* — *Syn. Borgerlig.* — 2) (fig. fam.) Billig, måttlig. *C-t pris.* — 3) (jur.) Som angår tvistemål. *Ett c-t mål.* — Motsats: Kriminel, Kriminal-, Brottmåls-. — 4) (i tidsräkn.) *C-t år, 365 eller 366 hela dagar (till skillnad ifrån Astronomiskt år, som upptager timmar, minuter och sekunder). Kallas äfv. Borgerligt år. — S. m. Civil (ej presterlig eller militär) person. De c-e.*

CIVILDEPARTEMENTET, sivildeparrtemånn- get, n. 5. def. En af de afdelningar, hvaruti re- geringsärendena äro fördelade i och för föredrag- ning inför konungen i statsrådet. Innefattar han- del, näringar, bergverk, landthushållning, allmän- na kommunikationsanstalter, m. m.

CIVILFÖRDELNING, sivilfördélning, f. 2. (adm.) *C. af en domstol*, fördelning deraf, som handlägger civila (bem. 1, b) mål.

CIVILFÖRVALTNING, f. 2. Hela den del af rikets förvaltning, som ej hör till ecklesiastik- eller militär-departementet.

CIVILGUVERNÖR, sivilgüvernör'r, m. 3. Gu- vernör, som endast har den civila förvaltningen i en provins sig anförtrodd.

CIVILISATION, -- tschón, f. 3. Samhälls- medlemmarnes fortskridande utbildning i fysiskt och moraliskt afseende; hyfsning i seder och lef- nadsätt.

CIVILISERA, v. a. 1. Hyfsa i seder och lef- nadsätt. *C. ett folk, en nation, råa vildar.* — *Civiliserande, n. 4. o. Civilisering, f. 2.*

CIVILIST, -- i'sst, m. 3. Civil embets- eller tjänsteman.

CIVILITER, sivil'ittr, adv. (lat.; lagt.) Bor- gerligt.

CIVILKARL, m. 2. (fam.) Person, som in- trädt på den civila (bem. 1, 2) tjänstemannabanan; civil tjänsteman.

CIVILKLÄDD, a. 2. Som bär civila (bem. 1, b) kläder. *Gå, vara c.*

CIVILLÄG, sivil'låg, m. 2. Den del af all- männa lagen, som rör tvistemål. Motsats: Kri- minallag, Brottmålslag.

CIVILLAGSKIPNING, f. 2. (jur.) Den del af lagskipningen, som befattar sig med tvistemåls afdömande.

CIVILLISTA, sivil'li'sta, f. 1. I England och Frankrike, den åt konungen anslagna summan till underhållande af hans hofstat. Brukas äfv., i ut- sträckt mening, om anslagen till regenten, i andra konstitutionella stater.

CIVILMÅL, n. 3. (jur.) Civilt mål, tvistemål

(i motsats till Brottmål, Kriminalsak). *Domare i c. Förvandra brottmål till c.*

CIVILPROCESS, sivil'prosa'ss, m. 3. Rätte- gång i tvistemål. — Motsats: Brottmålsprocess, Kriminalprocess.

CIVILRÄTT, m. 3. Sammanfattningen af de positiva laga föreskrifter, efter hvilka en stats medborgare, i sina ömsesidiga förhållanden, böra inrätta sina yttre handlingar.

CIVILSTAT, m. 3. Samtelige civile embets- och tjänstemän i en stat. Förekommer mest i bestämd form: *C-en.* — Motsats: Militäre embets- och tjänstemän.

CIVILSTÅND, n. 5. Den klass i samhället, som utgöres af civile embets- och tjänstemän (i motsats till Militär- och Presteståndet), jemte deras familjer.

CLAIRET, klärä', n. sing. (fr.) 1) Benämning på alla ljusröda franska viner; äfv. ett godt hvitt vin ifrån Château-Renard vid Avignon. — 2) Ett slags dryck af vin med honung, socker och kryddor.

CLAIR-OBSCUR, kläräbbsky'r, m. sing. (fr.; mål.) Fördelning af ljus och skugga. Ljusedunkel.

CLAMAMUS, klamåmuss, n. sing. (lat.) Rop, sorl; støj, gny; knot, jemmer.

CLAN, klann, m. 5. Skottskt slägstam med eget öfverhufvud.

CLAEQUEUR, se *Klakör.*

CLARET, klärät, n. sing. Benämning i Eng- land på fint, rödt Bordeauxvin. Jfr *Claret, 1.*

CLARIN, **CLARINETT**, **CLASS**, **CLAUSUR**, **CLAV**, **CLAVÉR**, m. fl., se under K.

CLINOMETER, klinåmétr, m. 2. pl. — *metrar.* Instrument, hvarmedelst ett fartygs styrklarighet utrones.

CLIO, nom. propr. (grek. o. rom. myt.) Hjel- tediktens och historiens gudinna.

CLOTH, n. 3. (engelskt ord) Ett slags tunt tyg, som af bokbindare begagnas att öfverkläda bokpermar med. [Kloth.]

CLOTHO, nom. propr. f. (grek. o. rom. myt.) En af parcerna eller ödets gudinnor.

CLOWN, klaun, m. sing. (engelskt ord, som ursprungligen betyder: bonde, tölp) 1) Improvise- rande cyckelmakare på engelska teatern (äfvén i Shakespeares stycken). — 2) Cyckelmakare vid lin- dansnings- och konstberidnings-skådespel.

CLUNIACENSER, kluniasä'nnsr, m. 5. Munk af en orden, som stiftades år 910 af Bernon, abbot i *Clugny* och deraf kallades *Cluniacensernes orden.*

COADJUTOR, **COAGULERA**, **COALITION**, m. fl., se under K.

COAKS, kåks. Benämning i England på den koliga massa, som återstår, sedan man ur de van- liga stenkolén utjagat alla de flygtiga delar, som deruti innehållas.

COCCIONELL, **COCHENILL**, se *Kochenill.*

COCON, se *Kokong.*

COCOSNÖT, m. fl., se under K.

COCYTUS, kosy'tuss, nom. propr. m. 1) Flod i Campanien, vid sjön Avernus. — 2) (myt.) En af floderna i underjorden. — 3) (fig. poet.) Un- derjorden. I denna mening skrives äfvén i be- stämd form: *Cocytén* eller *Kocytén.*

CODA, kóda, f. 1. (ital., af lat. *Cauda*, svans) Brukas i musik, för att beteckna: Slutatsen af ett musikstycke.

CODEIN, kodei'n, n. 3. sing. (kem.) Ett eget växtmänn.

CODEX, kódácks, m. pl. *codices.* (lat.) 1) (före boktryckerikonstens uppfinning) Hvarje stor